

Zmiany w podstawie programowej 2024

Zasadnicze zmiany w przedmiocie:

Zmiana celów kształcenia – wymagań ogólnych

Cele kształcenia – wymagania ogólne

I. Chronologia historyczna. Uczeń:

- 1) porządkuje i synchronizuje wydarzenia z historii powszechnej oraz dziejów ojczystych;
- 2) dostrzega zmienność i dynamikę wydarzeń w dziejach, a także ciągłość procesów historycznych i cywilizacyjnych.

II. Analiza i interpretacja historyczna. Uczeń:

- 1) analizuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w kontekście epok i dostrzega zależności między różnymi dziedzinami życia społecznego;
- 2) rozpoznaje rodzaje źródeł i zna instytucje przechowujące źródła historyczne, ocenia przydatność źródła do wyjaśnienia problemu historycznego;
- 3) dostrzega mnogość perspektyw badawczych zmierzających do poznania prawdy o przeszłości oraz różnorakie interpretacje historii i ich przyczyny;
- 4) ugruntowuje potrzebę poznawania przeszłości dla rozumienia współczesnych mechanizmów społecznych i kulturowych.

III. Tworzenie narracji historycznej. Uczeń:

- 1) tworzy narrację historyczną w ujęciu zarówno przekrojowym, jak i problemowym;
- 2) dostrzega problem i buduje argumentację, uwzględniając różne aspekty procesu historycznego;
- 3) dokonuje selekcji i hierarchizacji oraz integruje informacje pozyskane z różnych źródeł wiedzy.

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

ZAKRES PODSTAWOWY – ZMIANA 2024
XIV. Odkrycia geograficzne i europejski kolonializm doby nowożytnej. Uczeń:
2) opisuje udział poszczególnych państw europejskich w podziale Nowego Świata w XVI-XVIII wieku
XV. Czasy renesansu. Uczeń:
Bez zasadniczych zmian
XVI. Reformacja i jej skutki. Uczeń:
3) opisuje mapę wyznaniową i polityczną Europy w XVI w. i miejsce Rzeczypospolitej na niej.
XVII. Europa w XVI i XVII w. Uczeń:
1) wyjaśnia znaczenie wojny trzydziestoletniej;
Było:
2) charakteryzuje konflikty polityczne w Europie, w uwzględnieniu ekspansji tureckiej i charakteru wojny trzydziestoletniej;
Usunięto:
1) przedstawia drogę do nowego modelu monarchii europejskich w epoce nowożytnej, z uwzględnieniem charakterystyki i oceny absolutyzmu francuskiego;
XVIII. Państwo polsko-litewskie w czasach ostatnich Jagiellonów. Uczeń:
2) ocenia funkcjonowanie najważniejszych instytucji życia politycznego w XVI-wiecznej Polsce;

Usunięto z punktu:

(...) i ocenia funkcjonowanie demokracji szlacheckiej

4) przedstawia sytuację wyznaniową na ziemiach państwa polsko-litewskiego w XVI w.

Usunięto z punktu:

(...) na tle wojen religijnych trwających na skutek reformacji na Zachodzie.

XIX. Powstanie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Uczeń:

Bez zmian

XX. Pierwsze wolne elekcje i ich następstwa. Uczeń:

Usunięto:

3) zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów państwa polsko-litewskiego w XVI wieku z wydarzeniami europejskimi.

XXI. Renesans w Polsce. Uczeń:

Usunięto:

1) (...) kulturowe korzenie oraz dorobek (...)

2) rozpoznaje dokonania twórców polskiego odrodzenia w dziedzinie kultury.

Usunięto z punktu:

(z uwzględnieniem kultury politycznej odwołującej się do Arystotelesa i Cyncerona).

XXII. Polityka wewnętrzna i zagraniczna Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Uczeń:

1) omawia konflikty wewnętrzne i zewnętrzne Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w.;

Było:

1) (...) w okresie panowania Wazów

Usunięto:

- 2) opisuje sytuację wewnętrzną i położenie międzynarodowe Rzeczypospolitej Obojga Narodów w latach 1669-1696;
4) zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Rzeczypospolitej Obojga Narodów i Europy i świata w XVII wieku.

XXIII. Ustrój, społeczeństwo i kultura Rzeczypospolitej Obojga Narodów w XVII w. Uczeń:

Usunięto:

- 3) ocenia polską specyfikę w zakresie rozwiązań ustrojowych, struktury społecznej i modelu życia gospodarczego na tle europejskim w XVII wieku;

Przeniesiono na poziom rozszerzony punkt:

charakteryzuje atrakcyjność kulturową Rzeczypospolitej dla ościennych narodów w XVII w.

XXIV. Europa w dobie oświecenia. Uczeń:

Usunięto:

- 3) wyjaśnia związek między "wiekiem światła" a rozwojem tajnych stowarzyszeń (masoneria, iluminaci, różokrzyżowcy);

- 3) charakteryzuje procesy modernizacyjne w państwach sąsiadujących z Rzeczpospolitą Obojga Narodów.

Było:

- 4) charakteryzuje absolutyzm oświecony na przykładach państw sąsiadujących z Rzeczpospolitą Obojga Narodów;
5) charakteryzuje proces modernizacji Rosji w XVIII wieku i rosyjską ideę imperium

XXV. Rewolucje XVIII w. Uczeń:

- 3) wyjaśnia przyczyny i opisuje skutki rewolucji francuskiej;

Usunięto z punktu:

(ze szczególnym uwzględnieniem rewolucyjnego programu stworzenia „nowej Francji” i „nowych Francuzów”);

XXVI. Rzeczpospolita w XVIII w. (od czasów saskich do Konstytucji 3 maja). Uczeń:

Bez zmian

XXVII. Upadek Rzeczypospolitej (wojna z Rosją i powstanie kościuszkowskie). Uczeń:

Usunięto:

1) (...) charakteryzuje postawę pruskiego „sojusznika” Polski w 1792 roku;
Przeniesiono na poziom rozszerzony w podobnym brzmieniu
5) charakteryzuje skutki zniszczenia Rzeczypospolitej dla kultury politycznej europejskiej oraz dla międzynarodowego ładu politycznego i gospodarczego w Europie;
Usunięto:
6) zestawia najważniejsze wydarzenia z dziejów Rzeczypospolitej w XVIII wieku z wydarzeniami w Europie i na świecie.
XXVIII. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej. Uczeń:
Usunięto:
1) (...) dokonania przedstawicieli
Usunięto:
2) rozpoznaje i charakteryzuje najważniejsze zabytki architektury i sztuki doby oświecenia w Rzeczypospolitej;
2) omawia rolę instytucji oświeceniowych (Komisja Edukacji Narodowej, Biblioteka Załuskich).
Usunięto z końca punktu: teatr, czasopiśmiennictwo
XXIX. Epoka napoleońska. Uczeń:
Przeniesiono na poziom rozszerzony:
2) przedstawia sukcesy i porażki wewnętrznej polityki Napoleona;

Poniżej zamieszczono szczegółowe informacje dotyczące zmian w odniesieniu do poszczególnych działów podręcznika.

Historia 2. Cz. 1. Zakres podstawowy. Podręcznik

Dział	Temat	Usunięto	Zmieniono
-------	-------	----------	-----------

I. U początków nowożytnej Europy	1. Humanizm i europejska kultura renesansowa		Bez zmian	
	2. Sztuka renesansu		Bez zmian	
	3. Wielkie odkrycia geograficzne		Bez zmian	
	4. Rozwój europejskiego kolonializmu i jego następstwa		Bez zmian	
	5. Reformacja		Bez zmian	
	6. Reakcja na reformację i reforma Kościoła katolickiego		Bez zmian	
	7. Przemiany społeczne i polityczne w Europie XVI w.	Treści związane z konfliktami międzynarodowymi na Zachodzie oraz ekspansją turecką przeniesiono na poziom rozszerzony (cały podtemat: Zmiany układu sił międzynarodowych w XVI w. oraz powiązane z nim ćwiczenia i podsumowania)		
	Podsumowanie przed sprawdzianem	Przeniesiono na poziom rozszerzony: Treści związane z konfliktami międzynarodowymi na Zachodzie oraz ekspansją turecką.		
II. „Złoty wiek” państwa polsko-litewskiego	1. Państwo polsko-litewskie i jego społeczeństwo u progu epoki nowożytnej		Bez zmian	

	2. Polska ostatnich Jagiellonów – dzieje wewnętrzne		Bez zmian
	3. Polska ostatnich Jagiellonów i jej stosunki z sąsiadami		Bez zmian
	4. Kultura renesansu w Polsce	Usunięto zdanie odnoszące się do źródeł antycznych publicystyki społeczno-politycznej Andrzeja Frycza Modrzewskiego.	
	5. Unia lubelska i narodziny Rzeczypospolitej Obojga Narodów		Bez zmian
	6. Pierwsze wolne elekcje i ich wpływ na kształtowanie się systemu ustrojowego Rzeczypospolitej		Bez zmian
	7. Społeczeństwo i gospodarka państwa polsko-litewskiego w XVI w.		Bez zmian
	Podsumowanie przed sprawdzianem		Bez zmian
III. „Wielki wiek” XVII	1. Rozwój monarchii absolutnej we Francji		Temat jako do wyjaśnienia przez nauczyciela. Z podstawy programowej usunięto cały punkt o drodze do monarchii absolutnej we Francji, ale zostawiono porównanie systemów we Francji i w Anglii..

	2. Anglia – wojna domowa i utrwalenie się systemu parlamentarnego		Jak wyżej
	3. Konflikty międzynarodowe. Wojna trzydziestoletnia (1618–1648)		Część tego tematu przesunięto do zakresu rozszerzonego. W zakresie podstawowym pozostawiono znaczenie wojny 30-letniej. Temat do wyjaśnienia przez nauczyciela.
	4. Kultura Europy XVII w.		Bez zmian
	Podsumowanie przed sprawdzianem		Zaznaczono jako do wyjaśnienia przez nauczyciela treści związane z ustrojami Francji i Anglii oraz wojną 30-letnią.
IV. Rzeczpospolita Obojga Narodów w końcu XVI w. i w XVII w.	1. Dzieje wewnętrzne Rzeczypospolitej za panowania Zygmunta III i Władysława IV Wazów		Bez zmian
	2. Konflikty z sąsiadami w 1. połowie XVII w.		Bez zmian
	3. Rzeczpospolita w okresie powstania Chmielnickiego i potopu szwedzkiego		Bez zmian
	4. Przejawy kryzysu wewnętrznego Rzeczypospolitej w połowie XVII w.		Bez zmian
	5. Panowanie Michała Korybuta Wiśniowieckiego i Jana III Sobieskiego		Bez zmian

	6. Kultura barokowo-sarmacka w Rzeczypospolitej w XVII i 1. połowie XVIII w.		Bez zmian
	Podsumowanie przed sprawdzianem		Bez zmian
	Warto przeczytać		Bez zmian
	Indeks osobowy	Franciszek I Walezjusz, król Francji; Henryk II Walezjusz, król Francji; Maria I Stuart, królowa Szkocji; Zápolya Jan, król Węgier;	
	Indeks pojęć	Część pojęć zaznaczono do wyjaśnienia przez nauczyciela.	

Historia 2. Cz. 2. Zakres podstawowy. Podręcznik

Dział	Temat	Usunięto	Zmieniono
V. Europa i świat w XVIII w. Epoka oświecenia	1. Przemiany gospodarcze i cywilizacyjne w Europie Zachodniej w XVIII w.		Bez zmian
	2. Idee oświecenia i kultura XVIII-wiecznej Europy	Usunięto fragment o wolnomularstwie, iluminatach i różokrzyżowcach.	
	3. Przemiany ustrojowe w krajach sąsiadujących z Rzeczpospolitą		Bez zmian
	4. Narodziny Stanów Zjednoczonych Ameryki		Bez zmian
	5. Rewolucja francuska		Bez zmian

	Podsumowanie przed sprawdzianem		Bez zmian
VI. Rzeczpospolita Obojga Narodów w XVIII w.	1. Czasy saskie		Bez zmian
	2. Rzeczpospolita w początkowym okresie panowania Stanisława Augusta Poniatowskiego		Bez zmian
	3. Oświecenie w Rzeczypospolitej epoki stanisławowskiej	Usunięto podtemat Czasopiśmiennictwo, literatura, teatr	
	4. Sejm Wielki i Konstytucja 3 maja		Bez zmian
	5. Upadek Rzeczypospolitej Obojga Narodów		Bez zmian
	Podsumowanie przed sprawdzianem	Usunięto treści związane z czasopiśmiennictwem, literaturą, teatrem	
VII. Europa i ziemie polskie w dobie Napoleona	1. Początki Francji napoleońskiej		Bez zmian
	2. Polacy w kraju i na emigracji. Legiony Polskie		Bez zmian
	3. Europa w okresie hegemonii Napoleona. Księstwo Warszawskie		Bez zmian
	4. Wojna z Rosją i upadek Napoleona		Bez zmian
	Podsumowanie przed sprawdzianem		Bez zmian
	Warto przeczytać		Bez zmian

	Indeks osobowy	Bogustawski Wojciech, Karpiński Franciszek, Książnin Franciszek Dionizy, Zabłocki Franciszek	
	Indeks pojęć	masoneria (wolnomularstwo), wolnomularstwo (masoneria)	